

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2023-10-10
Besvaras senast
2023-10-18 kl. 12.00

Till justitieminister Gunnar Strömmer (M)

2023/24:100 Allmänna handlingar i elektroniskt format

Enligt tidningen Samnytt avser Ystads tingsrätt att sluta skicka allmänna handlingar elektroniskt till personer ur allmänheten som begär ut sådana. Det har domstolens ställföreträdande lagman beslutat. Anledningen är att domar och andra domstolshandlingar sprids på nätet. ”Vi vill inte medverka mer än vi måste till det, och därför går vi tillbaka och erbjuder precis den service som vi är skyldiga till enligt lag”, förklarar den ställföreträdande lagmannen vid Ystads tingsrätt för Samnytt.

Tidningen skriver:

”Det är ett kontroversiellt beslut som allt fler domstolar fattar: Att vägra skicka allmänna handlingar, som domar eller förundersökningsprotokoll, via e-post. Anledningen är delvis politiskt. De utlämnade handlingarna sprids ofta vidare på internet, så att allmänheten exempelvis kan ta del av vilka som är misstänkta eller dömda för grova brott, samt diskutera olika rättsfall.”

Men att en domstol på detta sätt försvårar för allmänheten att ta del av allmänna handlingar kritiserar enligt Samnytt av yttrandefrihetsexperten Nils Funcke. Han menar att en myndighet inte ska lägga sig i om allmänna handlingar sprids på internet eller inte och säger till tidningen:

”Är det inte sekretess i en handling, så ska de lämna ut den i sin helhet. Finns det sekretessbelagda uppgifter, så ska de maska dem innan de lämnar ut den. Det vidare ödet för handlingen har egentligen myndigheten som lämnar ut den ingenting med att göra.”

Funcke påpekar också att myndigheter inte ska hålla på och försvåra för folk i onödan.

Ystads tingsrätts ställföreträdande lagman hävdar emellertid att han har stöd i lagen för sitt beslut att inte längre skicka handlingar elektroniskt.

”Vårt jobb är att följa gällande lagstiftning. Och det är det vi gör. Då är inte vi skyldiga att tillhandahålla handlingar elektroniskt, så då gör vi inte det utan vi följer lagen helt enkelt. Vill man ändra lagstiftningen får man vända sig till lagstiftaren. Det finns vägar för det också”, säger han till Samnytt.

Nils Funcke håller med den ställföreträdande lagmannen om att det visserligen inte finns någon lag som kräver att domstolar och andra myndigheter skickar handlingar elektroniskt, exempelvis via e-post.

”Det är inget som gör att man kan kräva att få ut handlingar i elektronisk form, men heller inget som hindrar en myndighet från att lämna ut handlingar i elektronisk form”, säger han till Samnytt.

Däremot betonar han enligt tidningen att alla myndigheter omfattas av en serviceplikt. De ska enligt lag göra det så lätt som möjligt för allmänheten att ta del av allmänna handlingar. Inte tvärtom.

Den service domstolen är skyldig till enligt lag är att endast skicka papperskopior på domstolshandlingar via ordinarie post. Något som tar tid och som beställaren ofta måste betala stora summor pengar för. Ett förundersökningsprotokoll kan kosta tusentals kronor i pappersformat, medan det oftast är kostnadsfritt som pdf-fil.

Av denna anledning, och för att domstolar nu försöker försvåra för allmänheten att ta del av handlingar, vill jag fråga justitieminister Gunnar Strömmer:

Avser ministern att ta några initiativ för att garantera att allmänheten kan ta del av allmänna handlingar även i elektroniskt format, och om inte, varför?

.....

Björn Söder (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch